

BIURO REDAKCJI:

Krakowskie-Przedmieście Nr. 415.

Pismo Urzędowe, Polityczne i Naukowe.

Artykuły nadrylane do zamieszczenia w Dzienniku, nie zwracają się.

Prenumerata w Warszawie:

Rocznie Rs. 8.—Półrocznie Rs. 4.—Kwartalnie Rs. 2. Miesięcznie kop. 67.—Nr. pojedynczy kop. 5.

Poniedziałek, 19 Maja 1862.

SPIS RZECZY.

CZEŚĆ URZĘDOWA. — Wiadomości urzędowe z Królestwa i Cesarstwa. CZEŚĆ NIURZĘDOWA. — Wiadomości zagraniczne. Wiadomości rozmaite. Jurisprudencja. Prace Komisji Archeograficznej w Petersburgu (ciąg dalszy). Hydrografia Królestwa Polskiego (ciąg dalszy). Teatr. Kursa papierów publicznych i pieniędzy. Kolej żelazna. Obwieszczenia.

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Sekretarz Stanu przy Radzie Stanu. — Podaje do powszechnej wiadomości, iż decyzją Rady Stanu w Składzie Sądzącym dnia 1 (13) Maja r. b. zapadła, uznaniami zostały za szlachetę dziedziczną, która nabyła tego stanu przed ogłoszeniem prawa o szlachectwie, niżej wymienione osoby:

Biernacki Leopold Stanisław Feliks, h. Poraj; Bigoszewski Aleksander Teodor, h. Sępówron; Bigoszewski Juliusz Wincenty, t. h.; Chądziński Stanisław Józef, h. Ciołek; Chotkowski Jan Napoleon, h. Ostoja; Czernski Marcin Jan, h. Rawicz; Dembowski Jan Sylwester Florjan Filip Nereusz, h. Jelita; Działkowski Edmund Stanisław Feliks, h. Jastrzębiec; Filipowicz Konstanty Józef, h. Prawdzic; Górski Stanisław, t. h.; Gumoński Aleksander Józef, h. Rola; Jaźwiński Jan Nepomucen, h. Grzymała; Jaźwiński Jan Władysław, t. h.; Kamiński Jan Karol Józef, h. Łuk; Karolewski Ludwik Bonawentura, h. Kościuszka; Kossakowski Innocenty Aleksander Jan, h. Sępówron; Krajewski Rudolf Dominik, h. Jasińczyk; Krupiński Ferdynand Józef, h. Korczak; Krzemiński Antoni, h. Prus 1; Krzemiński Piotr Romuald, t. h.; Krzemiński Tytus, t. h.; Krzemińska Władysława, t. h.; Krzewski Franciszek, h. Boćcza; Kulesza Julian, h. Sępówron; Malinowski Władysław, h. Pobóg; Malinowski Lucjan, t. h.; Malinowski Bronisław, t. h.; Malinowski Julian, t. h.; Miciński Władysław Piotr, h. Pelikan; Radwański Grzegorz, h. Radwan; Relidziński Romuald Emiljan Błażej, h. Sępówron; Relidziński Józef Ignacy, t. h.; Relidziński Jan Romuald, t. h.; Skwarcz vel Skware Karol Melchior, h. Lewart; Skwarcz vel Skware Władysław Piotr, t. h.; Skwarcz vel Skware Antoni Jan, t. h.; Smaszewski Franciszek Ksawery, h. Prawdzic; Smoleński Marjan, h. Zagłoba; Smoleński Wincenty, t. h.; Smoleński Władysław, t. h.; Smoleński Stanisław, t. h.; Smoleński Antoni, t. h.; Tatarowicz Lucjan Adam, h. Łuk; Trzaskowski Józef Ignacy, h. Trzaska; Wojciechowski Wincenty Józef, h. Jelita; Wojciechowski Tomasz Adam, t. h.; Woźnicki Bolesław Adolf; Zagorowski Antoni Jan Józef, h. Strzenie. — w Warszawie d. 5 (17) Maja 1862 r. — w zastępstwie Sekretarza Stanu, Podsekretarza Stanu F. Zieliński.

Rada Administracyjna Królestwa na posiedzeniu d. 20 Kwietnia (2 Maja) na przedstawienie Komisji Rządowej Sprawiedliwości, zapis rs. 150 na fundusze wieczyste dla klasztoru Pp. Bernardynek w Wieluniu, przez niegdą Brekowską Antoninę, testamentem na d. 26 Września (8 Października) r. z. urzędowanie sporządzonym, uczyniony, w myśl art. 910 K. C. z zachowaniem praw osób trzecich, i pod warunkami bliżej w testamentie oznaczonymi, zatwierdziła.

Komisja Rządowa Sprawiedliwości. — Ogłasza, iż Rada Administracyjna Królestwa, postanowieniem z dnia 4 (16) Kwietnia r. b. N. 10,085, następujące zapisy: 1) dla Szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie rs. 150 i 2) dla Szpitala Św. Rocha w Warszawie rs. 150. — przez niegdą Feliksa Pawła Jasińskiego, testamentem na d. 20 Listopada 1860 r. własnoręcznie sporządzonym, prawnie ogłoszonym, uczynione, w myśl art. 910 K. C. z zachowaniem praw osób trzecich i pod warunkami bliżej w testamentie oznaczonymi, zatwierdziła. — w Warszawie dnia 19 Kwietnia (1 Maja) 1862 r. — Z upoważnienia: Dyrektor Kancelarii Radca Stanu J. Ornowski.

Komisja Rządowa Sprawiedliwości. — Ogłasza, iż Rada Administracyjna Królestwa, postanowieniem z dnia 4 (16) Kwietnia r. b. N. 10,086 zapisz płaty corocznej po rs. 18 dla kościoła parafialnego w Grabkowie, przez niegdą Franciszka Krysńskiego, testamentem na d. 23 Stycznia (4 Lutego) 1859 r. urzędowanie sporządzonym, uczyniony, w myśl art. 910 K. C. z zachowaniem praw osób trzecich, i pod warunkami bliżej w testamentie oznaczonymi, zatwierdziła. — w Warszawie d. 19 Kwietnia (1 Maja) 1862 r. — Z upoważnienia: Dyrektor Kancelarii, Radca Stanu J. Ornowski.

Z Petersburga d. 13 Maja.

Przez Najwyższe dyplomy z dnia 17 Kwietnia (v. s.) Najmilsiościwej mianowani zostali kawalerami orderów: Św. Apostoła Andrzeja pierwszego wezwania z brylantami: Wielki podkomorz dworu Jego Cesarzkiej Mości, członek rady państwa, hrabia Aleksander Hibaupierre; Wielki Mistrz dworu Jego Cesarzkiej Mości, członek rady państwa, prezes gabinetu Jego Cesarzkiej Mości baron Piotr Meyendorff; Św. prawowierne wielkiego księcia Aleksandra Newskiego z brylantami: jenerał-adjutant jenerał piechoty, członek rady państwa, moskiewski wojenny jenerał-gubernator Paweł Tucznow; tajny radca, senator, jenerały kon-

troler przydujący w najwyższej izbie obrachunkowej Królestwa Polskiego i prezes komisji umorzenia długów Królestwa Jan Fundulek; jenerał-lejtanci, członkowie rady wojennej: Aleksy Sorokin 1-y; Grzegorz Jakowlew 1-y; ze sztabu jenerałem Mikolaj Wolf; tajny radca, członek rady wojennej, zarządzający departamentem komisaryjskim Jan Jacobson; Orla bi a lego: jenerał-lejtanci, jenerał-adjutant, naczelnik sztabu jego Wielko-Książęcej Wysokości inspektora batalionów strzelców, Borys Glinka 2-i; towarzyszy głównie zarządzającego IV oddziałem własnej Jego Cesarzkiej Mości Kancelarii baron Borys Frederychs; z jenerałem sztabu, jenerał kwaterymistrz głównego sztabu Jego Cesarzkiej Mości Aleksander Werygin; tajny radca, jenerałny kontroler departamentu kontroli morskich rachunków Jan Szamszyn.

Przez Najwyższy dyplom z dnia 18. Kwietnia (v. s.), Jenerał-Adjutant, Jenerał artylerji, dowódca oddzielnego korpusu Orenburskiego, Aleksander Bezak 1-y, Najmilsiościwej mianowany został kawalerem orderu Św. Włodzimierza 1-ej klasy z mieczami.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ogólne Sprawozdanie.

Dzienniki niemieckie równie jak i francuskie głównie zwracają uwagę na sprawę hekską. Z depesz pochodzących tak z Kaselu jak i z Berlina okazuje się, że wiadomości podana przez Dresden Journal, jakoby elektor ustąpił, w skutku domagania się uchwały sejmu związkowego, była zupełnie mylna. W każdym bowiem razie w terminie przez tę depeszę wskazanym, nie mogło jeszcze nastąpić nawet zawiadomienie Elektora o zapadłej uchwale sejmu frankfurckiego, a tem bardziej też nie mogła nadzieja jego odpowiedź. Pospiesznie przygotowane wojenne Prus po wrocie już jenerała Willisena do Berlina, uruchomienie trzeciego korpusu (z Marchji), naczaczenie na dowódcę 50 tysięcznej armji egzekucyjnej, jenerała Schaeka, wskazuje dokładnie niepowodzenie misji jenerała Willisena. Jakkolwiek wiadomości są szeregogóło posłuchania udzielonego przez Elektora temu nadzwyczajnemu posłowi, który miał doręczyć własnoręczne pismo swego monarchy, powiadają jednak że Elektor w końcu oświadczył: „Czyńcie co wam się podoba, ja robię co chcę.” Samo już długie nieprzyjowanie wysłane króla Pruskiego, stanowiło ułbienie, którego Prusy nie mogą puścić piazem. List króla do Elektora miał być napisany w bardzo łagodnych wyrażeniach, ale zarazem miał być bardzo stanowczy. Opinia publiczna w Austrii pochwała energję Prus, i nawet domaga się aby gabinet wiedeński nie dał się ubiedz Prusom; tak z pewnem ubolewaniem wspominają niektóre wiedeńskie dzienniki, że rząd austriacki zamiast wysłać tak jak Prusy posła, któryby wspólnie z jeneralem Willisem przedstawił żądania mocarstw Elektorowi, polecil tylko reprezentantowi swemu przy dworze Kaselskim poprzeć misję jenerała. Energiczne wystąpienie Prus nie tylko jedna im przychylnie Niemiec, ale także może korzystnie wpłynąć na wewnętrzne sprawy.

W wydziale finansowym niższej izby wiedeńskiej rady państwa, odrzucono projekt podwyższenia podatku ziemskiego i domowego, a za to wzięto pod rozwagę projekt podwyższenia podatku od rent. Wydział chce podnieść ten podatek do 10%, lecz gabinet słusznie obawia się spądnięcia skutkiem tego papierów i uchylenia się kapitałów zagranicznych od lokacji w papierach austriackich.

W Wiedniu w ostatnich czasach krążyły pogłoski, że w wyższych sferach znów żywo zajmowano się kwestją węgierską, i nakoniec przekonano się, iż inicjatywą co do rozwiązania tej kwestji powinna wyjść od rządu. Pierwotną myśl rozpisaną bezpośrednich wyborów do rady państwa, musiano porzucić z powodu oporu węgierskich mężów stanu, a szczególniej hrabiego Forgacha i hrabiego Esterhazego. Podług tychże pogłoszek szło teraz o to, czy zwołać dawlne sejm węgierski, czy też nowe do niego rozpisac wybory. Tymczasem urzędowy Prager Zeitung zaprzecza pogłoskom o rychłym zwolnieniu sejmu węgierskiego, dodając, że pierwszym sejmem zwołanym z tamtej strony Litawy, bez żadnej wątpliwości, będzie sejm siedmiogrodzki.

Depesze z pola wojny w prowincjach turecko-slawiańskich, donoszą o wzięciu szturmem przez Czarnogórców twierdzy Nikisz, i o wzmagaających się siłach powstania. Wojska tureckie tymczasem nie mogą, czy nie ośmielać się rozpocząć zaczepnych kroków.

Wiadomości z Medjolanu, Turynu i Paryża, donoszą o zamiarach byłych garybaldczyków, targnieć się na Tyrol, zmuszenia rządu Wiktora Emanuela do rozpoczęcia wojny z Austrią. Zamiary te jednak nie zostały urzeczywistnione, a sprysiężeni zostali aresztowani. Nigdy takie przedsięwzięcie małej garstki niecierpliwych, nie mogło być bardziej nie na rękę rządowi włoskiemu, jak teraz, kiedy całe swe usiłowania zwrócił ku rozwiązaniu kwestji rzymskiej. Że w tym przedmiocie toczą się układy, to nie podlega żadnej wątpliwości. Ogłoszenie w Giornale di Napoli oświadczenia, podobnego do noty Monitora, weale nie zbija powszechnego mniemania, że jakkolwiek książę Napoleon nie ma misji urzędowej, podróż jego ma związek z rozstrzygnięciem kwestji rzymskiej. Młodzy inni, narady księcia Napoleona z członkami gabinetu a szczególniej spieszne powołanie do Neapolu ministra spraw zagranicznych jenerała Durando, dostatecznie tego dowodzą.

W Portugali wybuchły w wielu miejscach rozruchy.

W kwestji Meksykańskiej ważną depeszę z Hawanny, podaje francuski Monitor. Jenerał Prim, pomimo przeciwnych zaleceń gubernatora Kuby jenerała Serrano, wbrew, zdaje się, życzeniom rządu hiszpańskiego, doprowadził do skutku swój zamiar, to jest odplynął z wojskami z Meksyku, pozostawiając samym francuzom prowadzenie działań wojennych. Czy rząd hiszpański zatwierdził takie jego postępowanie, trudno przypuścić, nim jednakże polecenia w tym względzie dojdą do Ameryki, nim zostaną wykopane, wiele czasu uplynie. W kwestji tej zwraca uwagę artykuł Timesa, usprawiedliwiający wojnę prowadzoną przez Francję w Meksyku, i zachęcający ją do zdobycia tego kraju na swoją korzyść.

Jeden z dzienników amerykańskich zapewnia, iż p. Mercier z polecenia Cesarza Napoleona, stara się koniecznie pojednać Stany południowe z północnymi, a to w celu, aby zapewnić sobie współdziałanie, lub raczej pomoc południowców w kampanji Meksykańskiej. W razie gdyby usiłowania p. Merciera nie powiodły się, rząd francuski, według doniesienia tego dziennika, uzna Stany południowe.

Anglia.

London, 13 Maja. Z powodu wiadomości o zajęciu przez wojska związkowe Nowego-Orleanu, Globe wynurza też same prawie myśli, co i Times, lecz dodaje, że czas już ażeby stany północne Ameryki porozumiały się ze stanami południowymi względem granic. Spectator, Weekly Despatch i inne tygodniowe pisma angielskie, odzywają się o obecnym wypadku wyborów w Prusach również sympatycznie, co i prasa codzienna.

Posłowie japońscy zwiędzają w Londynie wszystko godne widzenia. Wczoraj byli oni w ogrodzie botanicznym w Kew, onegdaj zwiędzili doki, Tower i tunel Tamizy, a wieczorem tegoż dnia byli u lady Palmerston na wieczorze, na którym znajdowało się ciało dyplomatyczne w całym składzie.

London, 14 Maja. Sympatje i antypatje dziennikarstwa angielskiego dla Ameryki zdradzają się najbardziej przy każdej wiadomości o bitwie. Post i Herald, które stale utrzymują, że nie mają najmniejszych ani dla stanów północnych, ani dla południowych uprzedzeń, zdradzają swe uczucia, utrzymując, że wiadomość o zdobyciu Nowego-Orleanu, jest raczej bardzo wątpliwa pogłoska, podczas gdy Daily-News przepowiada, iż upadek tego bogatego miasta poaciegnie za sobą rychłe ukończenie wojny domowej i dowodzi prawdy swego mniemania z równie silnym przekonaniem, jak to zwykl czynić od samego początku przesilenia amerykańskiego, iż rządy Ameryki miały chęćby najmniejsze powodzenie. Te rozmaite sposoby zapatrywania się prasy angielskiej na stan rzeczy w Ameryce północnej dowodzą li-tylko różnych w rozmaitych obozach pozokońa, lecz nie mogą bynajmniej wpłynąć na postawę rządu angielskiego, które w każdym razie postanowiło stosować się nie do chwilowych wrażeń i zyczeń jakiego stronnictwa, lecz do rzeczywistego biegu wypadków. Trudno pojąć, dla czego nie wszysze wierzą jeszcze w zdobycie Nowego-Orleanu, tembardziej, że wiadomość ta nadeszła do Anglii z obu przeciwnych obozów, t. j. tak z Nowego-Jorku jak i z Richmond. Z tego ostatniego miasta, jako będącego w ręku skonfederowanych stanów południowych, nie mogła wyjść nieprzychylna tym ostatnim fałszywa wiadomość. Uważać przeto powinniśmy zdobycie Nowego-Orleanu przez wojska związkowe za fakt nie ulegający wątpliwości. W każdym razie jest to ciężki, tak pod względem materialnym, jak i moralnym, cios dla południa, lecz nie można ztąd wnosić, iżby wszystko dla tego ostatniego było straconem. W jedne z swych poprzednich depesz, jen. Beauregard oświadczył, że utrata Nowego-Orleanu, jakkolwiek bolesna, byłaby znośną, gdyby można było utrzymać się przy posiadaniu stanowisk w Koryncie. Południe przeto było do tej klęski przygotowane, a nawet nie robiło wielkich usiłowań do obrony Nowego-Orleanu. Miasto było od strony morza zupełnie odsłonięte, tak iż za pomocą kilkunastu kanonierek można je było z łatwością zdobyć. Najpierwszym skutkiem wzięcia pomienionego miasta, będzie zniesienie jego blokad i otwarcie portu dla statków obcych. Osiągnięty w tem sposób przystęp wzdluz rzeki Mississippi, ułatwi wywóz ze stanów południowych bawelny, o co Anglii głównie chodziło.

Austria.

Wiedeń, 13 Maja. W naradach nad nową ustawą bankową ważną zaszła zmiana. Skutkiem przyjęcia w dniu onegdajszym, przez komisję finansową izby deputowanych, zasady tak zwanej Peela, służącej za podstawę banku angielskiego, upadły projekt bankowe, wniesione przez p. Plenera, ministra stanu, do rady państwa. Podług zasady powyższej, bankowi służy prawo emisji pewnego maximum banknotów, bez obowiązku pokrycia takowych za pomocą zapasu metalowego, i dopiero wszelka suma, przekraczająca owe maximum, powinna być w zupełności za pomocą brzęczącej monety lub sztab metalowych pokryta. Takowe maximum wynosi dla banku angielskiego 14 milionów f. st. Na wzorzącem posiedzeniu komisji finansowej przystąpiono do zastosowania zasady powyższej do zreformować się mającego banku narodowego. Minister skarbu żądał naturalnie oznaczenia największego maximum, mianowicie 220 milionów guldenów, przez co osiągniętem by poniekąd zostało toż samo, do czego dążył

odpowiedni ustęp projektu bankowego p. Plenera, mianowicie, że emisja pierwszych 330 milionów guldenów ma być pokryta tylko w stosunku jednej trzeciej tej sumy. Przeciwnie deputowany Skene podał wniosek, ażeby takowe maximum oznaczone zostało na 160 milionów guldenów. Środek pomiędzy temi dwoma wnioskami zajmuje propozycja profesora Herbst, który wynurzył zdanie, iż suma banknotów niepokrytych zapasem metalowym, nie powinna przekraczać 200 milionów guldenów. Ten ostatni wniosek został przyjęty, skutkiem czego paragraf 16 ustawy bankowej sformulowano w sposób następujący: „Dyrekcja banku powinna posiadać w swym skarbie taką sumę brzęczącej monety, mającej służyć do pokrycia banknotów, któryby zdolna była w zupełności zadosć uzyćnie wypienieniu zobowiązań co do wymiany bez przerwy tychże banknotów. W każdym atoli razie wszelka emisja banknotów, przekraczającego sumę 200 milionów guldenów, ma być w całości za pomocą monety srebrnej lub sztab srebrnych pokryta.”

W ten sposób nowa zasada przyjęta została za podstawę nowej organizacji banku narodowego, a opracowanie na tej zasadzie nowego projektu ustawy bankowej, będzie zadaniem trzeciej sekcji komisji finansowej. Czy bank narodowy, albo raczej wyznaczona przez niego komisja, będzie skłonna do układow o przedłużeniu przywileju bankowego na tak zmienioną zasadzie, zależy to od dalszych warunków, które objęte zostaną projektem nowej ustawy bankowej. Komisja finansowa żywi nadzieję, że nowe propozycje zostaną przez bank narodowy przyjęte, a sam minister skarbu chętnie odstępuje od swych poprzednich propozycji i przyrzekł popierać nowe.

W każdym razie przyjęta wczoraj zasada jest niejako pierwszym krokiem do zapewnienia przywrócenia waluty. Dla przekonania się atoli, czy takowe uregulowanie waluty będzie trwałe, czekać należy na dalsze decyzje komisji finansowej w przedmiocie nowej ustawy bankowej, oraz na rezultata ponowych pomiędzy rządem i bankiem układow. Po dojsciu do porozumienia w najważniejszej z zasad, załatwieniu kwestji bankowej powinno by teraz szybkim postępowaniem krokiem.

Francja.

Paryż, 13 Maja. Wiadomo, że książę Brabantu w czasie przejazdu przez Paryż, miał długą naradę z Cesarzem Napoleonem, który zatrzymał go na śniadanie. Wstawszy od stołu Cesarz i następcą tronu belgijskiego, udali się do pawilonu Marsan, i złożyli wizytę Królowi Holenderskiemu i jego małżonce. Król Holenderski, który wczoraj wraz z dworem Tuileryjskim zwiędzał zamek Fontainebleau, a dziś był obecny na wielkim przeglądzie wojsk, dla niego odbywającym się na polu marsowym, jutro stanowczo opuszcza Paryż. Obydwa dwory porzucili zupełnie myśl połączenia związków małżeńskich księżniczki Murat z księciem Oranji. Związek ten nie mile był widziany na niektórych dworach europejskich, a oprócz tego nie znajdował także sympatji w Holandji. Powiadają w sferach dyplomatycznych, że nawet ministrowie holenderscy nie ukrywali przed swym monarchą, iż Stany jeneralne oświadczyłyby się przeciwko temu małżeństwu, gdyby zasięgnięto ich zdania w tym przedmiocie. W rodzinie książąt Muratów, przysięgu poruczenie projektu osobistej niechęci księcia Oranji.

Z Meksyku dotąd nie ma pewnych wiadomości, podają jednak następujące szczegóły: Diario de la Marina organ urzędowy armji hiszpańskiej, wydawany w Hawannie, niedawno doniósł, że hiszpanie mają opuścić Meksyk i usunąć się tak jak to zrobili anglicy. Wiadomość ta nadeszła została telegramem do Paryża i do Madrytu, gdzie sprawiła wielkie wrażenie, tak pomiędzy publicznością, jak i w sferach urzędowych. Rząd hiszpański nie mając urzędowych doniesień, za pomocą depesz do swej legacji w Paryżu, zażądał wiadomości o prawdziwości wieści podanych przez Diario de la Marina. W Paryżu jednak 9-go Maja to samo wiadziło co i w Madrycie. Od tego czasu nikt o ile zdaje się nie otrzymał żadnych wiadomości z Meksyku. Tymczasem dawniejsze korespondencje nadesłane przez Nowy-Jork, potwierdzają panującą pomiędzy dowódcą hiszpańskim a francuzkim niezgodę; toż samo okazuje się z dawniejszych listów jenerała Prima, pisanych do jego przyjaciół do Paryża, a poprzedzających stanowczy jego spór z jeneralem Lorencez. W listach tych jenerał hiszpański oświadcza, iż pomimo największej chęci utrzymania zgody i wspólnego działania z jeneralem francuzkim, obawia się czy nie będzie zmuszony zerwać z nim, ponieważ francuzi weale nie wważają na warunki konwencji Londyńskiej, zabraniającej sprzymierzonym wszelkiego mieszania się do spraw wewnętrznych kraju. Zapowiada zarazem, iż z przykrością będzie musiał odmówić swej stronie postępowania jedną z francuzami drogą. Rząd hiszpański obecnie podobno bardzo ubolewa z powodu postawy, jaką przyjął jenerał Prim.

Paryż, 14 Maja. W sferach mających bezpośrednie stosunki z włoskimi mężami stanu, zapewnają, że minister spraw zagranicznych jenerał Durando, jedyny z ministrów który pozostał w Turynie został powołany drogą telegraficzną przez Wiktora Emanuela do Neapolu. Podróż ta ma być w związku z układowi jakie mają być otwarte przez księcia Napoleona w celu stanowczego rozstrzygnięcia kwestji jednoci włoskiej. Tak przynajmniej utrzymują w sferach rządowych w Turynie i Neapolu. W tychże sferach powia-

dają, że żaden z podawanych przez dzienniki sposobów załatwienia kwestji tej, nie jest prawdziwy. W Neapolu jednak i w Turynie pokładają zupełną ufność w przedkier załatwieniu, które wydobędzie z niepodobnego do wytrzymania położenia wojska załogi rzymskiej.

W obozie stronników utrzymania świeckiej władzy Papieża, panuje zupełne zniechęcenie; podług listów z Rzymu, od osób o których przychylności dla Stolicy Apostolskiej wątpić nie można, pomiędzy urzędnikami papieżkiemi wkradło się straszne rozstrojenie. Jedni gotują się do opuszczenia Rzymu, inni zaś wszelkimi siłami chcieliby się utrzymać na obecnem stanowisku pod przyszłym spodziewaniem przez nich panowaniem.

Podług listów z Włoch, zaden z biskupów włoskich nie pojedzie na koncyjum do Rzymu. Z pomiędzy 90 biskupów francuzkich, 50 zażądało upoważnienia do tej podróży. Niektórzy z nich chcieli zbadać usposobienia rządu, co do postępowania politycznego, jakie należałoby w tych okolicznościach przyjąć episkopatowi francuzkiemu, lecz nie mogli się dowiedzieć. Powiadają że pomiędzy innymi kardynał Morlot miał mieć w tym przedmiocie rozmowę z Cesarzem, który ograniczył się odpowiedzią, że żadne instrukcje w tym względzie nie są potrzebne, ponieważ niedawno znów rząd rzymski oświadczył iż cel zgromadzenia wyłącznie jest religijny i że od biskupów zebranych na kanonizację męczenników japońskich nie będzie wymagane żadne oświadczenie polityczne.

Komisje budżetowe mianowały już swych sprawozdawców. Nie podlega wątpliwości że różne zaprowadzone oszczędności, pozwoliły usunąć projektowane podwyższenie opłaty od soli; lecz wszystkie inne projekta p. Foulda przynajmniej dotychczas zostały utrzymane. Komisja zajmuje się teraz wniesionemi do niej poprawkami, jeżeli tylko nie które z nich zostaną przyjęte, co pociągnie za sobą komunikowanie ich radzie stanu, to rozprawy ogólne nad budżetami będą mogły być rozpoczęte dopiero w pierwszych dniach czerwca, skutkiem czego znów koniecznie będzie nowe odroczenie zamknięcia posiedzeń. Z powodu znacznej ilości i ważności prac, ktermi jest przecięzione ciało prawodawcze, projekt dotyczący własności literackiej, ułożony przez oddzielną komisję, dopiero na przyszłorocznych posiedzeniach, będzie wniesiony do Izby.

Włochy.

Neapol, 10 Maja. Od 15 dni już nie słychać o zbrojnych napadach; pomimo zupełnej wolności prasy, żaden z dzienników o nich nie wspomina; pokazuje się więc, że kraj jest spokojny; po górach kryją się jeszcze zapewne małe bandy, ale i te wkrótce zdaje się ustąpić, tak że król będzie mógł przed wyjazdem z Neapolu ogłosić ogólną amnestję. Wtedy wszystkie sprawy odnoszące się będą do sądów cywilnych i od nich zależeć będzie wymierzanie sprawiedliwości. W tym jednak przedmiocie wiele jeszcze pozostaje do zrobienia; wszyscy bez wyjątku uskarżają się na opieszalosc i niesprawiedliwosc trybunałów neapolitańskich; ale należy się spodziewać, że, pod podwójnym naciskiem rządu i opinji publicznej, sędziowie zechcą pojąć wreszcie, w jaki sposób obowiązki swoje pełnić powinni. Uwagi te stosują się nie tylko do przestępców politycznych, ale bardziej jeszcze do tego niebezpiecznego stowarzyszenia, oddawna istniejącego pod nazwiskiem Camorra w Neapolu, i wywierającego przeważny wpływ na ludność. Stronnictwo dawnego porządku rzeczy, reprezentowane przez kilka zamoznych rodzin, jest już bardzo nieliczne i nieznaczące. Przyrównywiają je do tej części szlachty południowej i zachodniej Francji, która, po rewolucji lipcowej, przez długi czas objawiała nieszkodliwe zupełnie nieukontrowanie i zawsze była w opozycji. Cały naród razem wzięty widzi jasno, i tego zresztą nikt zaprzeczyć nie może, że dzisiejszy rząd jest dobry. Skoro tylko wejdą w ruch koleje żelazne, na które pod dawnym panowaniem tak długo czekali, sądzą iż wszyscy, którzy się jeszcze wachają, przejdą niewątpliwie na stronę Wiktora-Emanuela i jego ministrów. Odwiedziny księcia Napoleona będą miały charakter czysto prywatny. Niektóre zbyt żywe wyobraźnie spodziewały się, że brat CesarSKI przywiezie swemu teściowi klucze od bram Rzymu. Ale to byłoby za gwałtowne. Sprawa włoska od miesiąca bliżko, a szczególniej też od czasu przybycia Wiktora-Emanuela do Neapolu, przybrała kierunek bardzo zadowalniający. Wzwał przyjaźni, łączącej Włochy z Francją staje się codzień silniejszy. Można się spodziewać, że wszelkie kwestje zostaną wkrótce pomysłnie załatwione; nie pozostaje teraz jak tylko czekać cierpliwie na oznaczonego kresu, aby nierozważnym jakim czynem nie zniweczy tego, co już przygotowanym zostało.

Spodziewają się w tych dniach ogłoszenia nominacji kilku senatorów, wybranych po części z arystokracji, a po części z klasy ludzi naukowych. Wszyscy zdają się powinni być zadowoleni z takiego wyboru. Prezes ministrów zwiędzał wczoraj tutejszy uniwersytet w towarzystwie p. Matteucci i p. Prati, sekretarza rady wyższej wychowania publicznego, i znanego nadto ze swoich dzieł poety. Zgromadzeni uczniowie przyjęli ich z radośnemi okrzykami: „Niech żyje król! Niech żyje Rattazzi!”

Minister oświecenia publicznego chciałby podczas swego pobytu w Neapolu osobiście zwiędzić wszystkie zakłady naukowe. Wyszła klasa społeczeństwa ma wprawdzie dosyć sposobów nabrania ukształcenia, ale o się tyczy szkółek wiejskich dla ludu, nad-

